

9-га МАЯ -- 50 ГАДОЎ З ДНЯ ПЕРАМОГІ

Шаноўныя ўдзельнікі Вялікай Айчыннай вайны, былыя падпольшчыкі і партызаны, працаунікі тылу! На Вашу долю ў самыя маладыя гады выпала надзвычай суровае выправаванне, якое зведала чалавецтва. Вы супрацьстаялі магутнай фашысцкай навале, не шкадуючы жыцця баранілі Айчыну ад акупантатаў. Кожны ўнёс свой уклад не толькі ў вызваленне Радзімы, але і многіх народаў Заходняй Еўропы. І сёння мы шчыра і сардэчна віншаем вас з 50-годдзем з Дня Перамогі, жадае усім ветэранам бадзёрасці і здароўя яшчэ на доўгія гады, паляпшэння Вашага дабрабыту.

З самым знамянальным святам і юбілеем у гісторыі нашай дзяржавы віншаем увесь універсітэцкі калектыв!

РЭКТАРАТ, ПРАФКОМ СУПРАЦОҮНІКАЎ, ПРАФКОМ СТУДЭНТАЎ.

ВІКТОР БОКОВ

...Волнується, дрожіт огонь жывой,
То встанет, то наклонітся он гібко.
Не прекращаецца поток людской,
И неусыпна память о погибших.
Еще цветы! Еще сирень несут,
Кладут, оправив бережно руками.

Цветы, цветы, цветы! Они растут,
Не зная, что придет лечь на камень.
Седая мать скорбит, а рядом внук.
Он для нее единственная радость.
Из юных неокрепших детских рук
На обелиск ложится нежный ландыш.

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРНЫ

Гомельскі Універсітэт

№ 8(890)

СУБОТА, 6 мая 1995 г.

Газета заснавана
ў верасні 1969 года

Выходзіць два разы
ў месяц

Цена дагаворная

ПРА ПОДЗВІГ НЯЗГАСНЫ І ВЕЧНЫ

Чым далей у глыбіню гісторыі ўходзяць суровыя незабыўныя гады Вялікай Айчыннай вайны, тым дакладней і больш бачна паўстае перад светам веліч і значэнне подзвігу, які здзейсніў савецкі народ. Слаўнаму паўекавому юбілею было прысвечана паширанае пасяджэнне кафедры гісторыі Беларусі і філіяла кафедры гісторыі і беларусазнаўства. Рэспубліканскага інстытута вышэйшай школы і гуманітарнай адукацыі Міністэрства адукацыі і науки Рэспублікі Беларусь.

Падрыхтоўка да гэтай знамянальнай даты пачалася задоўга да юбілею. Вучоныя кафедры сумесна з науковымі супрацоўнікамі Гомельскага абласнога краязнаўчага музея і Дзяржаўнага архіва Гомельскай вобласці падрыхтавалі дакументальную фотавыставу "Гомельшчына ў гады Вялікай Айчыннай вайны" (аб ёй чытаіце на 7-й стар.).

Затым у актавай зале універсітэта прарэктар па наукоўскай работе доктар фізіка-матэматычных наукаў, прафесар А.М.Сердзюкоў адкрыў наукоўную канферэнцыю. Цёплыя і сардэчныя слова вучонага, бацька якога загінуў пры штурме Берліна ў красавіку 1945 г., а дзед — партызан быў пакараны фашыстамі ў 1942 годзе, кранулі за сэрца кожнага. Ад імя кітайскіх студэнтаў, якія вучацца ва ўніверсітэце, са словамі прывітання да ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны і прысутных звярнуўся студэнт 1 курса філалагічнага факультэта Лі Ян.

З дакладам "Трагедыя і подзвіг", прысвячаным 50-годдзю Вялікай Перамогі, выступіў, загадчык кафедры гісторыі Беларусі нашага ўніверсітэта, прафесар, доктар гістарычных наукаў Э.М.Энцін.

З вялікай увагай удзельнікі канферэнцыі заслушалі даклады і

выступленні кандыдата гістарычных наукаў, дацэнта Беларускай політэхнічнай акадэміі Б.Д.Далгатовіча "Уклад беларускага народа ў дасягненне перамогі над фашызмам". Аб герайчных дзеяннях партызан і падпольшчыкаў у тыле ворага расказаў доктар педагогічных наукаў, прафесар, Герой Сацыялістычнай Працы М.А.Дзмітрыев.

Вельмі цікавымі былі ўспаміны Р.Р.Цімафеенкі, які доўгі час працаваў у нашай ВНУ. Сын адважнага гомельскага падпольшчыка Рамана Іларыёнавіча Цімафеенкі, які герайчна загінуў у 1942 годзе, расказаў аб раней невядомых фактах таго часу, падзяліўся сваімі меркаваннямі аб выніках і ўроках Вялікай Перамогі.

Удзельнікі канферэнцыі праглядзелі таксама хроніка-документальная фільмы перыяду Вялікай Айчыннай вайны.

Работа канферэнцыі нікога не пакінула раўнадушным, і гэта

уражанне не змагла сапсаваць нават хуліганская выхадка, калі хтосьці выключыў у зале свято і адключыў мікрофон. Ужо праз пяць хвілін канферэнцыя зноў працягнула сваю работу. Ды інакш і быць не можа. Як сказаў у заключнай частцы свайго выступлення Э.М.Энцін, шпана нікола лікаваць не будзе і ніхто не зможа прынізіць подзвіг нашых славутых ветэранаў.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, грамадскія арганізацыі, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты універсітэта горача віншуюць ГАДЛЕЎСКУЮ Ганну Мікалаеўну з кафедры оптыкі, ЛЕМЯШКОВА Уладзіміра Сяргеевіча з кафедры лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту, НОВАК Валянціну Станіславаўну з кафедры беларускай літаратуры з выпадку прысвоення ім Акадэмічнай калегій Міністэрства адукацыі і науки Рэспублікі Беларусь вучонага звання дацэнт.

НА САВЕЦЕ УНІВЕРСІТЭТА

27-га красавіка адбылося чарговае пасяджэнне Савета ўніверсітэта. Перад яго пачаткам рэктар чл.-кар. АНБ Л.А.Шамяткоў уручыў граматы міністра адукацыі і науки Рэспублікі Беларусь за паспяховую кіраўніцтва студэнцкімі науковымі працамі намесніку дэканана гісторыка-юрыдычнага факультэта дацэнту Г.А.Аляксейчанку, старшаму выкладчыку ка-

федры дыфураўнення П.П.Верасовічу, загадчыку гэтай жа кафедры прафесару У.І.Міроненку і загадчыку кафедры МПК прафесару I.B.Максімею. Леанід Аляксандравіч цёпла павіншаваў жаночую каманду ўніверсітэта па ручному мячу /трэнер В.П.Крукоўскі/, якая стала чэмпіёнам (Заканчэнне на 2 стар.)

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, дэканат, выкладчыкі і студэнты матэматычнага факультэта горача віншуюць асістэнта кафедры матэматычных проблем кіравання ЛЕЎЧУКА Віктара Дзмітрыевіча з зацярпджэннем яго ў вучонай ступені кандыдата тэхнічных наукаў.

УВАЖАЕМЫЕ ИЗБИРАТЕЛИ!

Можете ли вы позволить себе ежедневную покупку фруктов, в изобилии продающихся на каждом углу? Способны ли вы поехать со своими детьми на море? А может быть, вы без труда находите 100 тысяч «зайцев» для прогулки в столичный город Минск?

Призрачная независимость лишила нас нормального человеческого существования. Сегодня в магазинах продукты есть потому, что большинство людей живет впроголодь. Мы должны требовать восстановления нарушенных связей, единения прежде всего с Россией и Украиной.

Но уже сейчас, в условиях

суверенного существования в наших силах добиться следующего:

- объявить русский язык государственным;
- осуществить всеобщую инвентаризацию имущества и ресурсов /учет того, что еще не разворовано, не увезено за границу и не «прихватизировано»/ и взять их под государственную охрану;

- закрыть те коммерческие структуры, которые не занимаются производительным трудом и общественно-полезной деятельностью;
- обеспечить обязательное летнее оздоровление детей дошкольного и школьного возраста из Чернобыльской зоны, в том числе и г. Гомеля за госу-

дарственных счетов.

Будущий Верховный Совет должен быть озабочен не псевдопроблемами, своими привилегиями и борьбой с президентом, а законотворчеством, обеспечивающим справедливость и порядок в стране. Скажем решительное «НЕТ!» «рыночной демократии» — демократии хапуг, воров и спекулянтов! Скажем «ДА!» демократии труженика и творческого работника!

РОГАЛЕВ
АЛЕКСАНДР ФЕДОРОВИЧ,
доцент кафедры русского, обще-
го и славянского языкозна-
ния Гомельского госуниверси-
тета им. Ф. Скорины, кандидат в
депутаты Верховного Совета по
Гомельскому-Центральному из-
бирательному округу №86.

мельской гарадской арганізацыі
БНФ "Адраджэнне", на
прайдэнскіх выбараў быў даве-
ранай асобай З. Пазняка.

Уладзіміра Старчанка ведаюць
як шчырага беларуса, які цвёрда
адстойвае беларускую
дзяржаўнасць, шануе і пралаган-
дзе беларускую мову, культуру,

змагаецца за эканамічны росків
Бацькаўшчыны. Ён выступае за реформы ў інтэрсах
народа, а не посткамуністычнай
наменклатуры і крымінальных
элементаў.

Уладзімір Мікалаевіч Старчан-
ка зарэгістраваны кандыдатам у
дэпутаты Вярхоўнага Савета ад
Партыі БНФ, да таго ж у яго
падтрымку выказаўся больш за
700 выбаршчыкаў нашай аругі.

Мы узёнены, што гэты малады, актыўны, адданы
Бацькаўшчыне, не звязаны з
мафій чалавек, будзе працаўца
на наш народ, на нас з вамі, а не
на інтэрсах замежных фінансава-
прамысловых манаполій і мясцо-
вых мафіёзных кланаў, што
паставілі цяпер Беларусь і яе на-
род на калені.

Уладзімір Старчанка выступае за партнёрскія, уза-
мавыгадныя адносіны з усімі
нашымі суседзямі: Расія, Латвія,
Літва, Польшча, Украіна, супраць
пальткі эканамічнай і палітычнай
самаізацыі Беларусі.

Уладзімір Мікалаевіч

пастаўлены прыхільнік нейтраль-
нага статусу і неўдзядзел Беларусі ў
ваенных блоках і саюзах. Ён вы-
ступае супраць таго, каб белару-
сы сваёю крывёю аплочвалі

захопніцкія апетыты іншых дзяр-

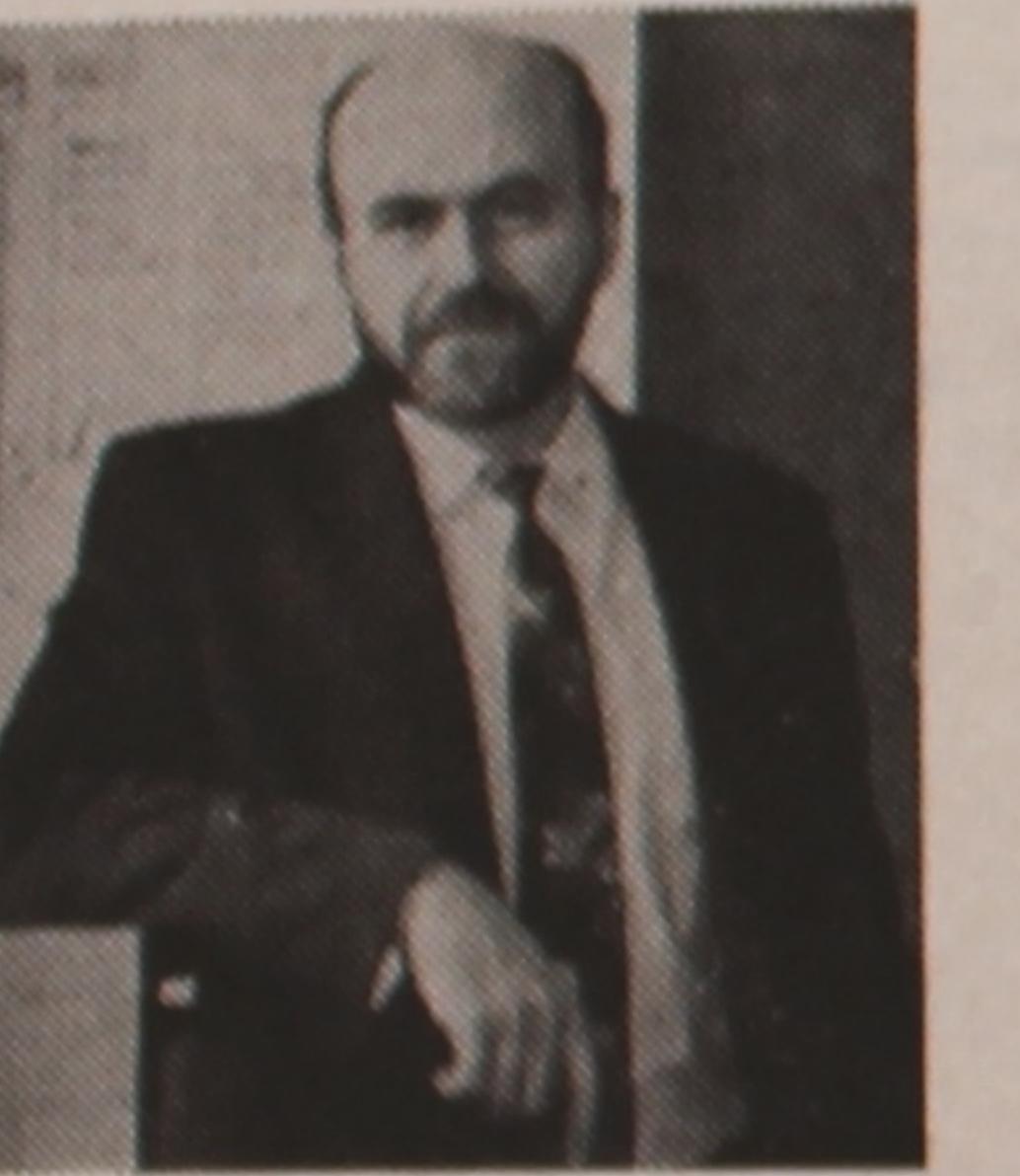
Група падтрымкі.

чэння беларускай моўнай асновы і кандыдат фізіка-матэматычных навук дацэнт кафедры фізічнай метралогіі С.М. Курылкіна за цыкл работ "Распаўсюдженне і акустаптычнае пераўтварэнне хвальяў у крышталіях пры наяўнасці гіратрапіі і электраіндукцыраванай анізатрапіі".

На інфармацыі начальніка вучэбнага аддзела Н.І. Папковай зацверджаны прыкладныя нормы часу для розных відаў работы выкладчыкаў. Імі прадугледжана ўольны ад заняткаў час правядзенне вучэбна-метадычнай, навуковай і іншых відаў работ.

На інфармацыі прафесара У.В. Аніченкі Савет рэкамендуваў да друку слоўнік Я. Купала.

На пасяджэнні Савета на вакантныя пасады абраны прафесарска-выкладчыцкі састаў і прыняты рэкамендациі Атэстацыйнай калегіі Мінадукацыі і навукі Рэспублікі Беларусь аб прысвоенні вучоных званняў, разгледжаны некаторыя іншыя пытанні ўніверсітэцкага жыцця.

Старчанка Уладзімір
Мікалаевіч — кандыдат уз-
путаты Вярхоўнага Савета
Рэспублікі Беларусь па Го-
мельскай-Цэнтральнай вы-
барчай акурузе №86.

Нарадзіўся 4 лютага 1958 года ў г. Гомелі ў сям'і настаўніка, беларус. Па заканчэнні Гомельскай СШ №26 Уладзімір паступіў у Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт, які скончыў з адзнакай. Пасля тэрміновай службы ў арміі Уладзімір Мікалаевіч працуе настаўнікам ў СШ №14. Актыўна займаецца навуковай дзейнасцю, друкуе артыкулы ў навуковых і метадычных выданнях, робіць шэраг вынаходніцтваў. У 1990 годзе пераходзіць на працу ў ГДУ імя Ф. Скарыны выкладчыкам. Цяпер Уладзімір Мікалаевіч — кандыдат педагогічных навук, дацэнт кафедры ТМФК. Выхоўвае сына і дачку.

Уладзімір Старчанка — вядо-
мы ў Гомелі і рэспубліцы грамадскі
дзеяч, публіцыст, палітык. Многія
чыталі яго цікавыя, прасякнутыя

НА САВЕЦЕ УНІВЕРСІТЭТА

(Заканчэнне. Пачатак на 1 стар.)

рэспублікі студэнцкага першынства і ўручыў спартсменкам прэміі і каштоўныя падарункі.

На дакладу дакана Б.М. Зайцава аблеркавана пытанне аб арганізацыі вучэбна-выхаваўчага працэсу на факультэце фізічнай культуры. Зазначана, што кіраўніцтва факультэта і загадчыкі яго кафедр слаба клапоцяцца аб умацаванні сваёй матэрыяльнай і спартыўнай базы, а хадайніцтва рэктората па гэтым пытанні ў гарызанталі пакуль што не знайшло нікага водгуку.

Савет зацвердзіў рашэнне конкурснай камісіі па пра-
вядзенню Скарынаўскіх чытанняў. Іх лаўрэатамі сталі
кандыдат філалагічных навук дацэнт кафедры беларускай
мовы У.А. Бобрык за цыкл работ "Я. Купала ў пошуках вызна-

НІЗКІ ПАКЛОН ВАМ, ВЕТЭРАНЫ, БАЯВХ, САРАКАВЫХ ...

Поколение наше не знает войны.
Но мы свято чтим память погибших.
Ведь за нас, за живых, отдавали они,
Свои сотни и тысячи жизней.

Преклоняем колени пред памятью тех,
Кто не сможет, как феникс из пепла,
Возродиться и снова прожить среди всех.

Чтобы жизнь была более светлой.

Нам не скрыть эту боль, эту горечь утраты,
Всех морщин на лице ветеранов.
Ты стоишь, как живой, неизвестный солдат,
Перед памятью вечной и славой.

ОЛЕГ САФОНОВ.

НАНОСІЛІ УДАРЫ З ПАВЕТРА

Набліжаецца дзень 50-
годдзя Перамогі ў Вялікай
Айчыннай вайне нашага на-
рода над нямецка-
фашистскімі захопнікамі.

Удзельнікі гэтай вайны за-
стаецца ўсё менш і менш.
Ужо расце трэцяе паслява-
еннае пакаленне. І мне, як
удзельніку той вайны, хочацца
падзяліцца сваімі
ўспомнінамі.

У 40-я даваенныя гады
мне было 18. Вучуўся ў 10
класе сярэдняй школы
г. Віцебска. У той час вялікая
ўвага ўдзялялася арганізацыі
і ўмацаванню Чырвонай Арміі.
У школах працавалі розныя
гурткі абароннага прызначэн-
ня: "Варашылаўскі стралок",
"Супрацлаветранай хімічнай
абароны", "Чырвонага Кры-
жа і Паўмесяца", парашут-
ных скажкоў. Я быў членам
ВЛКСМ, і як усе навучэнцы з
16-ці і болей гадоў прымаў
актыўны ўдзел ва ўсіх гэтых
гуртках. З 10-га класа ў 1940
г. я добрахвотна, па закліку
партыі: "Камсамольцы — на
самалёты!" паступіў курсантам
у Ташкенцкую ваенна-
авіяцыйную школу стралкоў-
бамбардзіраў, якую застала
папярэднікі.

Дальняя авіяцыя
падпрацідкоўвалася
партыі: "Камсамольцы — на
самалёты!" паступіў курсантам
у Ташкенцкую ваенна-
авіяцыйную школу стралкоў-
бамбардзіраў, якую застала
папярэднікі. За выдатныя
дзеянні яму быў прысвоены
гвардзейскі сцяг і ганаровае
званне Севастопальска-
Берлінскага, ён узнагароджаны
ордэнам Баявога Чырвонага
Сцяга. За баявую
дзеянні асабовы састаў палка
неаднайчы ўзнагароджваўся
ордэнамі і медалямі, а 3-м
лётчыкам і 3-м штурманам
было прысвоена званне Ге-
рой Савецкага Саюза, адзін з
іх стаў двойчы героям. Я
асабіста ўзнагароджаны 6
ордэнамі, 18 медалямі.

Пасля вайны працягваў
работы выкладчыкам на
факультэце фізічнай метралогіі
С.М. Курылкіна за цыкл работ
"Распаўсюдженне і акустаптычнае
пераўтварэнне хвальяў у крышталіях пры наяўнасці
гіратрапіі і электраіндукцыраванай анізатрапіі".
На пасяджэнні Савета на вакантныя пасады абраны
прафесарска-выкладчыцкі састаў і прыняты рэкамендациі
Атэстацыйнай калегіі Мінадукацыі і навукі Рэспублікі Беларусь
аб прысвоенні вучоных званняў, разгледжаны некаторыя
іншыя пытанні ўніверсітэцкага жыцця.

Будапешт, Варшава, Познань,
Гданьск, Клайпеда,
Кенігсберг, Шчэцін і Берлін.
Ва ўсіх гэтых вылетах прымаў
удзел і наш эkipаж.

27-га сакавіка 1945 г. пры
нанясенні бомбавага ўдуру
на караблях праціўніка ў пор-
це Пілау /цяпер Балтыск/
наш эkipаж быў збіты
зенітнай артылерыяй. Але
ўдалося пасадзіць самалёт
на перадавой у размашэнні
сваіх войск. На шчасце ўсе
засталісь жывыя і ўжо праз
15 дзён працягвалі ваяваць на
іншых самалётах. За час вай-
ны не аднойчы мы траллялі
у той час Герой Савецкага Саюза генерал-маёр Спірон. У час вучобы мы
засвоілі палёты на самалётах
дальнай авіяцыі, начных
дальніх бамбардзіроўшчыках.

Пасля заканчэння вучо-
бы ўжо ў складзе эkipажа
/лётчык, штурман, радыст,
стралок / мы быў накіраваны
у дзеяющую часць на фронт. Я
быў штурманам самалёта ў
палку дальнай авіяцыі.

Для мяне вайна закончы-
лася ноччу з 29 на 30
красавіка 1945 г. пятым выле-
там на Берлін.

За гады вайны ў нашым
палку змянілася 3 або 4 сас-
тавы лётных эkipажаў. Было
такое становішча, калі ў ім
засталіся 3-4 эkipажы і 1-2
самалёты і наадварот. Прыйходзіла
новае папярэдненне, і полк жыў і вая-
ваў. За выдатныя баявые
дзеянні яму быў прысвоены
гвардзейскі сцяг і ганаровае
званне Севастопальска-
Берлінскага, ён узнагароджаны
ордэнам Баявога Чырвонага
Сцяга. За баявую
дзеянні асабовы састаў палка
неаднайчы ўзнагароджваўся
ордэнамі і медалямі, а 3-м
лётчыкам і 3-м штурманам
было прысвоена званне Ге-
рой Савецкага Саюза, адзін з
іх стаў двойчы героям. Я
асабіста ўзнагароджаны 6
ордэнамі, 18 медалямі.

Пасля вайны працягваў
работы выкладчыкам на
факультэце фізічнай метралогіі
С.М. Курылкіна за цыкл работ
"Распаўсюдженне і акустаптычнае
пераўтварэнне хвальяў у крышталіях пры наяўнасці
гіратрапіі і электраіндукцыраванай анізатрапіі".
На пасяджэнні Савета на вакантныя пасады абраны
прафесарска-выкладчыцкі састаў і прыняты рэкамендациі
Атэстацыйнай калегіі Мінадукацыі і навукі Рэспублікі Беларусь
аб прысвоенні вучоных званняў, разгледжаны некаторыя
іншыя пытанні ўніверсітэцкага жыцця.

У. ГУРКО,
палкоўнік у адстаўцы, за-
служаны ваенны штурман
СССР, член універсітэцкай
арганізацыі ветэранаў
вайны і працы.

1 мая 1943 г. па Усесаюным радыё дыктар перадаваў, што ў паўночных раёнах Гомельскай вобласці Беларусі партызаны вядуць цяжкія баі з рэгулярнымі нямецкімі войскамі. Баі ў глыбокім нямецкім тыле...
У тых баях удзельнічаў цяперашні доктар педагогічных навук, прафесар кафедры педагогікі, Герой Сацыялістычнай Працы М.А.Дзмітрыеў. Міхаіл Афанасьевіч дзеліцца сваімі ўспамінамі аб тых герайчных падзеях.

ЛОЗОВСКИЙ БОЙ

Вечером 26 апреля Белых, Дикан, Антонов, Свердлов и Билюков провели с командирами отрядов последнее совещание. Обстановка прояснилась благодаря хорошо налаженной разведке, донесениям связных и подпольщиков. Наступление карателей начнется завтра утром со всех четырех сторон. Они плотным кольцом обложили лесной массив у деревень Ударник, Каменка, Рисково, Ворошилово. Поэтому райком партии и командование бригады приняли новое решение -- в течение ночи вывести все отряды в Буда-Кошелевский район, в лозовский лес. Этот массив обширен, притом с трех сторон окружен болотами. Единственная проселочная дорога пересекает лес из Лозова на Столину. На опушках есть окопы, вырыты красноармейцами еще в 1941 году. Противнику же придется наступать по открытой местности. В случае затяжного боя можно воспользоваться боеприпасами из воинского склада, оставленного нашими частями во время отступления. И еще одна несомненная выгода: к лозовскому лесу одним углом примыкает Рогинская лесная дача, значит, в крайнем случае можно будет санкировать.

Здесь же, у Каменки, прикрывать отход бригады оставался отряд К.М.Драчева. И не только прикрывать. Он должен создать видимость, что у Каменки остались основные партизанские силы, и задержать противника хотя бы на сутки. За это время остальные отряды укрепятся в лесу под Лозовом.

Как только стемнело, длинные партизанские колонны потянулись через топкое болото.

Утром на привале возле Лозова я разыскал Белых и Дикана, доложил им, что узнал в Корме. За Сожем гитлеровцев нет. Они редко появлялись в тех местах. Если пе-

редислоцироваться за реку, то единственная небольшая преграда -- гарнизон в самом mestечке Корма.

Позже мы узнали, что произошло в тех местах, откуда ушла бригада.

-- Постреливайте, хлопцы, -- наказывал им Драчев, -- отвлекайте карателей, маневрируйте. Насекайте, подсыпьте им жару и -- в лес!

Все остальные заняли круговую оборону у болота. Здесь густые заросли, карателям же придется идти по изреженному лесу. Обоз выдвинули чуть вперед, на полянку, как приманку для неприятеля. Минометы установили тоже на открытые места, чтобы мины не задевали кроны деревьев.

Каратели не знали ни численности партизан, ни точного места их расположения. Но, как выяснилось позже, предполагали, что здесь основные партизанские силы.

В полдевятого утра началась беспорядочная пулеметно-автоматная стрельба. Это противник провоцировал, нащупывал дислокацию партизан. Лишь через час каратели наскочили на бойцов 3-й роты, но тут же отхлынули. Спустя некоторое время на дороге показалась группа автоматчиков-велосипедистов.

-- Подпустить ближе! -- подал команду Карл Михайлович, а через минуту грозное: -- Ого-оны!

Более десятка фашистов упало замертво, остальные, бросив велосипеды, отползли по лесу к своим.

Первая атака отбита. Противник меняет тактику. Глухо, как в огромную бочку, ухнула пушка у деревни, за ней -- вторая. Мощное эхо повторило разрывы снарядов. Долго палили из орудий, наверное, час, и все по пустому месту. Затем послышался гул бронемашины и танкетки.

В ответ в лесу то там, то тут раздавались очереди, винтовочные выстрелы. Впечатление было такое,

(Продолжение на 5, 6 страницы)

что лес полон партизан. Это группы Шевченко и Елисеенко дезориентировали противника.

Танкетка и бронемашина не смогли лавировать между деревьями и поползли назад, к полю. Тогда снова вступила в бой артиллерия. На этот раз немецкие орудия ударили... по своим.

Раздались стоны и крики раненых. Взвились ракеты -- сигнал бедствия. Но потребовалось еще добрый десяток минут, чтобы артиллерия прекратила огонь. По тому, как каратели ровно через каждый час предпринимали одновременные атаки на разных участках, командование отряда поняло, что руководит экспедицией один человек.

Десять атак за день!

Под вечер каратели отступили в Каменку.

Под покровом ночи Карл Михайлович увел свой отряд в лозовской лес. Шли глухими болотными тропами, известными только немногим. День, необходимый Журавлической бригаде для создания надежной обороны, был выигран отрядом Драчева. Утром, когда партизаны подходили к Лозову, далеко позади их раздалась приглушенная расстоянием артиллерийская канонада. Это каратели начали наступление... на лес под Каменкой.

К этому времени партизанская разведка, связные и подпольщики выяснили силы противника. Оказалось, что в состав карательной экспедиции входит полк регулярной армии. Он сосредоточился в Меркуловичах и Кривске. Второй полк сформирован из личного состава гитлеровских гарнизонов в Рогачеве, Клобине, Буда-Кошелеве, Чечерске, Корме, Пропойске, Черикове, Кричеве, Журавичах и Гомеле. Он расположился в Серебрянке, Гадиловичах и Довске. Кроме того, 800 всадников из так называемой РОА находились в Дербичах. Общая численность карателей превышала пять тысяч. На вооружении они имели полевую артиллерию, танкетки, бронемашины, пулеметы, автомашины, карабины, винтовки. Наши связные и подпольщики Феодора Маркова, Мария Потапенко, Василий Дмитриев и Марк Мачеча выяснили, что каратели должны прочесать леса в треугольнике Рогачев-Довск-Гомель, выявить партизан и уничтожить их.

Вот этой огромной карательной экспедиции противостояла 10-я

Журавличская бригада численностью в две тысячи четыреста девяносто четыре бойца. И с вооружением у нас было негусто: 2101 винтовка, 68 автоматов, 96 пулеметов, 24 миномета, одна пушка. Конечно, ни танкеток, ни бронемашин мы не имели.

До боя партизаны-подрывники установили минные поля по пути возможного движения бронемашин и танкеток противника. Заминировали и лесную дорогу, идущую из Лозова на Столину.

В три часа ночи 29 апреля 1943 года разведчики донесли, что каратели подтянули свои силы к деревням Зорька, Романовка, Малиновка, Поделы, Лозов, Церковье, Рогинь, Любань, Неговка. Мы были окружены со всех сторон. Оборона тоже была круговой. Штаб бригады во главе с Белых, Диканом, Антоновым и Будниковым расположился примерно в центре лесной дачи. Невдалеке от него -- пункт боепитания, по другую сторону -- лазарет.

Перед рассветом на совещании подпольного райкома партии, командиров и комиссаров отрядов комбриг поставил задачу: нанести карателям контрудар, продержаться на позициях до следующей ночи, а затем санкировать и перейти в другое место. В какое именно -- сообщают посыльные в конце дня.

Вряд ли кто спал в ту ночь, разве что диверсионные группы, только что прибывшие с боевых заданий.

Ровно в девять утра началась атака. Триста всадников на бешеном аллюре бросились на позиции 260-го и 256-го отрядов. Когда до конной лавины осталось метров четыреста, Белых, находившийся на позиции, подал команду:

-- По фашистам ого-оны!

Шквал пулеметного, ружейного и минометного огня обрушился на карателей.

Поле перед партизанскими рубежами усеялось убитыми карателями и лошадьми. Не менее пятидесяти коней, но уже без всадников, прорвалось в лес. Части карателей удалось убраться вовсюся.

Но не прошло и получаса, как противник опять перешел в наступление. Сюда были брошены танкетки и бронемашины.

Но бронированные машины наскоцили на минное поле. Артиллерийский расчет Ивана Дышлова метким огнем подбил танкетку и

бронемашину. Уцелевшие повернули к деревне. Тогда артиллеристы перенесли огонь на автоколонну, выползшую из Лозова. По ней ударили и батальонные минометы. Черные столбы дыма поднялись над двумя автомашинами.

Один из снарядов угодил в "опцель". То, что в начале дня каратели потеряли командира полка, имело немаловажное значение для исхода лозовского боя. Больше часа немцы не возобновляли атаки.

Но вот то тут, то там возникла перестрелка. Каратели пытались найти слабые места в нашей обороне. Затем последовала яростная атака на позиции партизанских отрядов П.Е.Матюшкова и Л.Ф.Шилова. Но и здесь фашистам не удалось прорваться.

Каратели бросили крупные силы на 261-й партизанский отряд Михаила Журавлева. Онишли под прикрытием артиллерийского и минометного огня.

Слева от меня у дубового пня лежал Николай Жолудев, дальше -- Иван Востриков, Николай Тилигузов, Александр Руденко. Справа -- Николай Купцов, Евгений Анисков, комиссар отряда Афанасий Гонтарев, рядом с ним -- начальник штаба Василий Аникиевич. А чуть позади нас -- сам командир Михаил Журавлев, тут же Герасим Тимошенко.

Снаряды свистят над головами и разрываются в глубине леса. А мины коварнее. Они шипят вверху и, словно с неба, падают почти на наши позиции.

-- Приготовить гранаты! -- приказал Журавлев, а через минуту по цепи уже летит вторая команда: -- Гранатами -- ого-оны!

Я поднималась во весь рост и резким взмахом швыряю гранату туда, где трое немцев тащат пулемет. Не успело заглохнуть эхо разрывов, как мы услышали звонкий голос комиссара Афанасия Гонтарева:

-- Партизаны, вперед!

Мощное "ура" прокатилось по опушке леса. С флангов ударили пулеметы, короткими очередями засились автоматы.

Каратели на мгновение застыли на месте, потом попятились и вдруг побежали. Лишь некоторые на миг останавливались, и тогда малиновый огонек часто-часто мигал на темно-сером силуэте. Мы обрушили

(Заканчиваю на 6 странице.)

ЛОЗОВСКИЙ БОЙ

(Заканчэнне.
Пачатак на 4-5 стар.)

вали весь огонь на этих одиночек.

Вдруг черно-рыжие фонтаны минных разрывов поднялись позади отступавших, а потом появились перед нами. По цепи полетела команда Журавлева -- отходить на прежние позиции.

На нашем участке каратели не показывались до вечера. Они перенесли удар левее, и Журавлев послал на помощь соседу роту своих бойцов. Меня же направил в штаб бригады для связи.

Стонал старый лес от разрывов мин и снарядов, перестуков автоматов, длинных-предлинных пулеметных очередей. Короткие стычки, атаки и контратаки чередовались между собой.

-- Мобилизовать всех вестовых, выдоравливающих и немедленно обеспечить боеприпасами все отряды, -- приказал Белых.

И вот уже мчатся на лошадях партизаны к пункту боепитания, а оттуда с мешками, полными пачек патронов, гранат, торопятся к цепям бойцов.

Спустя полчаса начальник бригадного пункта боепитания Зубков доложил Белых и Антонову:

-- Боеприпасами пополнены все подразделения. Но... -- Он мнется, и весенняя грязь хлопает под растрепанными кирзовыми сапогами. -- Вот они, -- указал Зубков в сторону, где плотной группой стояли около тридцати стариков, женщин и раненых, которые могли держаться на ногах и поэтому не хотели передать свое оружие товарищам.

Комбриг и начальник штаба повернулись, встретили суровые взгляды. Среди раненых с обвязанной головой стоял и пулеметчик Петр Мишин. Он твердо шагнул вперед, простиженным басом сказал:

-- Разрешите к своему "максимке"... Надо рассчитаться с фашистами! Белых с Антоновым переглянулись. Они понимали пулеметчика Мишина, раненного 24 февраля в бою под Фундаминкой.

-- Давай, браток, иди к своему "максимке", -- ответил начальник штаба.

-- Ну и вы тоже туда... -- Белых махнул нестроевикам и раненым в

сторону передовой и улыбнулся.

А напряжение боя между тем нарастало. Вестовые докладывали комбиру, что каратели теперь с трех сторон идут в атаку.

-- Подпустить ближе. Стрелять только наверняка! -- отдал приказание Белых. -- Удержаться на опушке, в поле не выходить!

Эта атака, оказывается, была рассчитана на то, чтобы отвлечь главные силы партизан. Был шестой час вечера. Сильная вражеская группировка, используя пересеченную местность, заросшую кустарником, сделала попытку прорваться в лес через линию обороны 263-го отряда. Об этом Татьяна Корниенко немедленно доложила комбиру.

-- Направить туда две роты резерва! -- приказал Белых Драчеву.

-- Не впускать карателей в лес!

Драчев усилил 1-ю и 2-ю роты диверсионными группами и сам повел их на помощь 263-му отряду. Подкрепление подоспело вовремя. Каратели отступили из леса, оставив убитых и раненых.

Бой начал утихать и на других участках. Только слева, на позициях отряда имени Чкалова, он вспыхнул с утроенной силой, смещаясь к стыку с 260-м отрядом. Белых послал туда роту на подкрепление.

В партизанский лазарет продолжали поступать тяжелораненые. Врачи Владимир Ольшевский и Владимир Киселев, фельдшера Иван Новиков, Василий Якушев и Анна Ефотова, медсестры Анна Миронова, Елена и Анна Ващины накладывали повязки. Накал боя был таким, что почти все раненые, получив первую медицинскую помощь, снова брались за оружие.

Пулеметчик Петр Мишин как раз вовремя добрался к своему "максимке". Пулемет заело. Петр устранил задержку и через пару минут высматривал цель, приговаривая:

-- Мы с тобой, дружочек, не подведем, постоим за родную землю. -- И тут же приказал своему второму номеру: -- Ленту!

-- Есть ленту! -- ответил Виктор Ковалев и пододвинул тяжелый сверкающий латунью пояс.

Мишин припал к пулемету.

-- Ну а теперь давайте поближе, сволочи! -- сказал он, будто его могли услышать густые цепи карателей, бегущие, казалось, прямо на пулемет.

Петр целился тщательно, бил короткими очередями. И снова целился, нажимая гашетку. Если же четыре-пять карателей на бегу приближались друг к другу, "максимка" стрекотал дольше. И падали уже не один, а несколько фашистов. Через десять минут в секторе Мишина цепи карателей были прижаты к земле.

Немецкий офицер уже не давал команды, а вырвал у одного из солдат винтовку и прилег за кочку, выслеживая пулеметчика.

Мишин дал короткую очередь, приподнял забинтованную голову над щитком пулемета. И опустил ее. Пуля офицера сразила Петра Петровича Мишина.

Пулемет замолк. Но только на несколько минут. Виктор Ковалев перетащил его вправо. Поднявшись в атаку фашисты снова были вынуждены залечь под пулеметным огнем.

На позициях 261-го отряда минометчик Михаил Мельников переносил с места на место свой миномет. Опуская мину в трубу, приговаривал:

-- Вот так вам, гады!

-- Маскируйся, Михаил! -- кричал другу Александр Руденко.

-- Пусть фашисты маскируются, -- отвечал он. -- Я на своей земле.

И посыпал мину за миной в цепи карателей.

На позиции 256-го отряда была предпринята еще одна самая яростная атака. По распоряжению С.М.Свердлова и А.А.Бирюкова группа рогачевских партизан, сопровождавшая членов подпольного райкома партии, пополнила ряды отряда. Отчаянная попытка карателей вклинилась на этом участке не имела успеха.

Так окончился бой у лозовского леса -- окончился победой партизан. Многих недосчитались мы: 29 человек убито, 32 ранено. Разбиты три станковых пулемета, пять ручных, вышла из строя пушка, потеряли мы и нашего любимого комбира Степана Митрофановича Белых.

Отряды оставили позиции и начали отходить в направлении Столпни. Шли организованно...

РЫХТУЮЦА КАДРЫ ПСИХОЛАГАЎ

Для насельніцтва нашага чарнобыльскага рэгіёна надзвычай актуальны з'яўляеца проблема психалагічнай

психалагічнай службы Гомельскай вобласці. У рамках названай праграмы пачалася падрыхтоўка практычных психолагаў з ліку студэнтаў педагогічных спецыяльнасцей ГДУ, а таксама слухачоў факультэта павышэння кваліфікацыі перападрыхтоўкі кадраў, дырэктараў школ-інтэрнатаў, дзіцячых дамоў і інш.

Наладжана плённае супрацоўніцтва паміж вучонымі з Італіі і нашым універсітэтам. З лекцыямі па практычнай психалогіі перад слухачамі выступае дырэктар дэпартамента психолагаў прафесар універсітэта г.Пізы Гастана Барлета. Яго чарговы прыезд у Гомель адбыўся ў другой палове красавіка. На працягу тыдня ён чытаў цыкл лекцый па психалогії.

ВЫСТАУКА РАСКАЗВАЕ АБ ВАЙНЕ

Мовай шматлікіх лічбаў і фактай расказвае аб Вялікай Айчыннай вайне, яе трагічных і герайчных старонках дакументальная фотавыстаўка, адкрытая ва ўрачыстай абстаноўцы ў нашым універсітэце напярэдадні 50-годдзя Вялікай Перамогі.

Яе матэрыялы падрыхтаваны кафедрай гісторыі Беларусі сумесна з работнікамі абласнога краязнаўчага музея і абласнога архіва. На шматлікіх стэндах прадстаўлены разнастайныя матэрыялы, фотаздымкі, з дапамогай якіх можна прасачыць шлях герайчнай барацьбы Чырвонай Арміі, партызан і падпольшчыкаў ад первых і да апошніх пераможных дзён вайны.

Экскурсію для першых наведальнікаў выстаўкі, сярод якіх былі ветэраны і студэнцкая моладзь, правёў старшы навуковы супрацоўнік абласнога краязнаўчага музея М.З.Агееў.

Фота У.Чысціка.

Наши гости

МЕЖЫ ДЛЯ МАСТАЦТВА -- НЕ ПЕРАШКОДА

У рамках фестывалю "Студэнцкая вясна", прысвяченага 50-годдзю Перамогі, у г.Гомелі адбыліся канцэрты харавой музыкі. Першы з іх прайшоў у нашым універсітэце, дзе ўпрашлі прымалі гасці з замежжа -- эстонскі маладёжны хор. У нашай рэспубліцы гэты пеўчы аматарскі калектыв упершыню. Прыйзд яго ў гості да суседняга народа стаўмагчымым дзякуючы беларуска-эстонскаму згуртаванню "БЭЗ", яго старшыні і кіраўніку хору Уладзіміру Даехцяруку /дарэчы, ён вучыўся ў Гомелі, закончыў БПЧТ, і яму цікава было сустракаць прадзенні 15 гадоў з горадам, дзе прайшло яго студэнцкае жыццё/. "БЭЗ" вядзе вялікую работу па пашырэнню культурных і эканамічных сувязей з сучаснікамі Рэспублікі Беларусь, блізкага і далёкага замежжа, запрашае да супрацоўніцтва ўсіх, хто зацікаўлены сувязямі з Эстоніяй. Таму выступленне гасцей на гомельскай зямлі паслужыць справе ўзаемаубагачэння культуры народаў-суседзяў.

У актавай зале універсітэта перад пачаткам канцэрта з ўпрашлымі прывітальнымі словамі да гасцей звярнуўся першы прадзяркта прафесар М.В.Селькін, які выказаў спадзяванне на тое, што такія сустракі павінны мець працяг, нягледзячы на якія межы паміж дзяржавамі. Затым адбыўся аблігациональны сувенірамі.

І вось загучалі цудоўныя галасы ўдзельнікаў хору. Яны спявалі аб сваёй Радзіме, любві да яе, да роднай мовы. У рэпертуары калектыву таксама песні народныя, рэлігійныя, на англійскай мове. А сапраўдным сюрпризам для слухачоў стала выкананне гасцямі песні на беларускай мове "Ой, рачанька...". Адчувалася, што гэтыя дзяўчата і хлопцы (а ў калектыве спявоўці студэнты, рабочая моладзь, выкладчыкі музыкі, бізнесмены /, нягледзячы на зусім малады ўзрост хору -- 6 гадоў, па ўзроўню выканання -- ужо сталія спевакі. Калектыв аблігацийна выступае з канцэртамі як у сваёй рэспубліцы, так і ўдзельнічае ў міжнародных песьенных фестывалях.

Асабліва цікава было пачуць выступленне гасцей, блізкай пазнаёміцца з імі ўдзельнікамі універсітэцкай народнай харовой капэлы "Дзяніца", рэпертуарам якой з"яўляецца духоўная музыка, бо ў праграме эстонскіх сяброў таксама ёсць рэлігійныя песні. Магчымасць творчага ўзаемаабмену прадставілася аблігатным калектывам на сусідскім канцэрце, які яны давалі ў Гомельскім каледжу мастацтваў імя Сакалоўскага.

Т.ДУБЯК.

Наша горькая память -- Чернобыль

Майя Васильевна Гинько,
учительница-пенсионерка

ОСИРОТЕВШАЯ ДЕРЕВНЯ

Вам не пришлось в деревне той,
Что опустевшая стоит,
Бывать весеннею порой,
Услышать, как она молчит?

 В наряде белом, как невеста,
Но с черным траурным лицом
Стоит она на прежнем месте
Как бы напитая свинцом.

 Хотя не слышно свиста пуль,
Сама земля тут смертью дышит,
Даже не выставлен патруль
И галки не сидят на крышах.

 Пустует аиста гнездо
На стройной старой липе,

Десятый год все ждет оно,
Хозяин прилетит ли.
Как вдов глаза, тоскуют окна:
Не смотрит больше в них никто,
Цветы в горшках давно засохли...
За что такое нам, за что?

 На минном поле было легче:
От взрывов там не все легли,
Миллирентгены ксят хлеще,
Чем пули проклятой войны!

 Стоят в цвету садов деревни,
Как одинокие столбы.
Деревни смерти непременной,
И им помочь не в силах мы.

Беда и боль в них сами плачут
О страшной участи людской.
Поля вокруг давно не пашут,
Кому же нужен хлеб такой?

 Кому нужны богатства те,
Что излучают смерть и муки
Даже на маленьких детей,
Пощады просящие руку?

 Преступно медлим мы в борьбе
С чумой Чернобыльской АЭС...
Не быть бы страшной той беде,
Если бы понят был прогресс.

 Если б ответственность была
Краеугольным камнем дела,
И правда пышно расцвела,
Как Праздник, как Победа!

СПОРТ

ГАНДБОЛ

ЧАЦВЁРТЫ ГОД ЗАПАР

У Мінску прайшлі фінальныя гульні па гандболу сярод жанчын у праграме рэспубліканскай студэнцкай спартакіяды.

На папярэднім этапе студэнткі нашага універсітэта, якіх трэніруе заслужаны трэнер Беларусі Валерый Крукоўскі, упэўнена перамаглі гандбалісткі Брэсцкага -- 48:11 і Магілёўскага -- 45:14 педінстытуту. У паўфінале

наша каманда без праблем перайграла сваіх калег з Гродзенскага універсітэта -- 43:20 і ў фінале з лікам 27:20 перамагла каманду Акадэміі фізічнага выхавання і спорту.

У нашай камандзе добрую гульню прадэманстралі трэцякурсніцы факультэта фізічнай культуры варатаў Наталля Гарунова і палявы ігрок -- Анжэліка Кукбая.

БРОНЗАВЫЯ

ПРЫЗЁРЫ

Завяршыўся чэмпіянат Беларусі па ручному мячу сярод мужчын. Вышэйшыя узнагароды за ваявала бяспрэчны лідэр беларускага гандбала каманда СКА. Другі радок у турнірнай табліцы ў СКАФ -- РШВСМ /Мінск/, бронзавых узнагарод удастое-ны студэнты нашага універсітэта. Гэта стала вядомым пасля трох сустрэч каманд Марэна -- ГДУ /трэнер В.Марчук/ з мінскім "Політэхнікам". У першай сустрэчы перамога дасталася гасцям -- 24:22. Няўдача стала

вынікам адсутнасці ў стартавым складзе "Марэны" некалькіх гандбалістаў, запрошаных у маладзёжную зборную. Асабліва востра адчуваўся ад"езд разыгрываючага Цімашэнкі. Аднак у наступных дзвюх сустрэчах нашы спартсмены здолелі мабілізавацца і дабіцца перамог -- 23:17, 20:19. Высокай выніковасцю парадавалі Алег Дайнека і Ігар Чаброў, на рахунку якіх 193 і 192 закінутыя мячы. Гэта другі і трэці паказыкі лепшых снайпераў чэмпіянату.

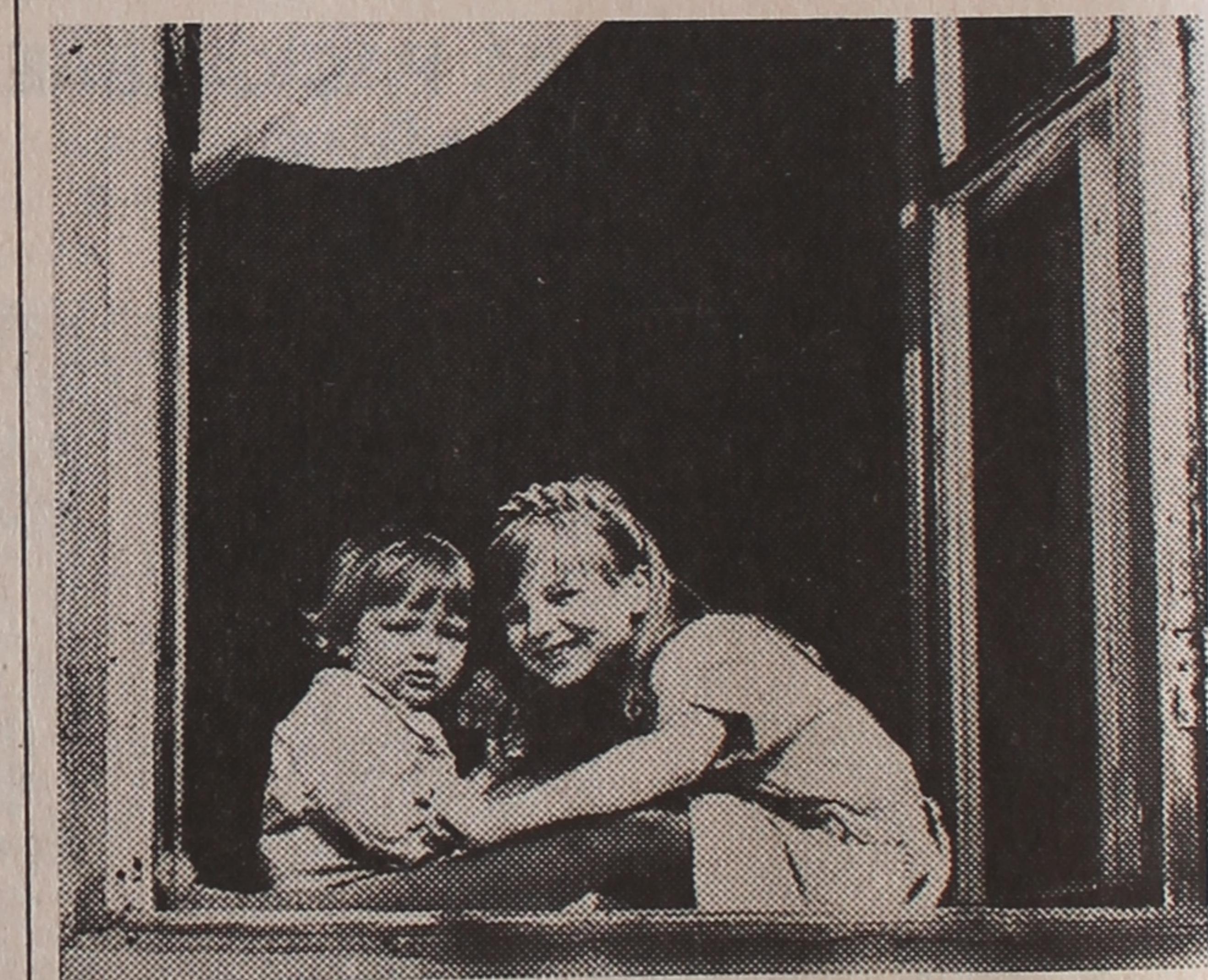
ЦЯЖКАЯ АТЛЕТЫКА

ЁСЦЬ ПОРАХ У ПАРАХАЎНІЦАХ!

У Мінску ўпершыню прайшло першынство Беларусі па цяжкай атлетыцы сярод ветэранаў.

Прыемна здзівіў і парадаваў

усіх нас выкладчык кафедры фізічнага выхавання Уладзімір Аляксандравіч Галавач, які зусім нядаўна стаў працаваць

АКНО Ў СВЕТ.

Фота У.Чысціка.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат эканамічнага факультэта, кафедра эканомікі і кіравання вытворчасцю выказваюць глыбокае спачуванне асістэнту ЦІМАШЭНКА Таццяне Максімаўне з выпадку напаткаўшага яе гора -- смерці БАЦЬКІ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектыв кафедры англійскай мовы выказваюць глыбокае спачуванне выкладчыцы ПАГУДЗІНАЙ Галіне Іванаўне з выпадку напаткаўшага яе гора -- смерці МАЦІ.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактав, цытат, эканамічных дадзеных, асабістых імян, геаграфічных называў і іншай інформацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытым публікацыям. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

ЗАСНАВАЛЬNIK -- Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф.Скарыны.
Наш адрес: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.
Рэгістрацыйны № 221
Спонсары газеты -- НВП "Сучасны тэхнолагі", прафком студэнтаў.

Газета набрана і зберстана на настольна-выдавецкім комплексе ІВЦ ГДУ, аддрукавана на Гомельскай фабрыцы "Палесдрук", г. Гомель, вул. Савецкая, 1.
За няякія набор, вёрстку і памылкі фабрыка "Палесдрук" адказнасці не насе.

Рэдактар
ул.П. БАЛОГА
Аб'ём 1 друк. арк.
Тыраж 1.500 экз.
Заказ
Падпісаны да друку 04.05.95.